

Становище на Европейския икономически и социален комитет относно „Предложение за Директива на Европейския парламент и на Съвета относно посочването на консумацията на енергия и други ресурси от продукти, свързани с енергопотреблението, на етикети и в стандартна информация за продуктите (преработена версия)“

COM(2008) 778 окончателен/2 – 2008/0222(COD)

(2009/С 228/17)

На 30 януари 2009 г. Съветът реши, в съответствие с член 95 от Договора за създаване на Европейската общност, да се консултира с Европейския икономически и социален комитет относно

„Предложение за директива на Европейския парламент и на Съвета относно посочването на консумацията на енергия и други ресурси от продукти, свързани с енергопотреблението, на етикети и в стандартна информация за продуктите (преработена версия)“

Специализирана секция „Транспорт, енергетика, инфраструктури, информационно общество“, на която беше възложено да подготви работата на Комитета по този въпрос прие своето становище на 12 март 2009 г. (докладчик: г-н PEZZINI).

На 452-ата си пленарна сесия, проведена на 24 и 25 март 2009 г. (заседание от 24 март), Европейският икономически и социален комитет прие настоящото становище със 180 гласа „за“ и 3 гласа „въздържал се“.

1. **Заклучения и препоръки**

1.1 Комитетът приветства инициативата на Комисията за актуализиране на Директива 92/75/ЕИО относно задължителното енергийно етикетироване на домакинските уреди, която вече е добре известна не само на милиони потребители, но и на индустрията и дистрибуторската мрежа.

1.2 Според Комитета схемата даде възможност:

— на производителите да позиционират по-добре своите продукти на пазара в категории с по-високо качество и по-голяма ефективност;

— на потребителите да правят информиран избор, да променят собствените си навици и да създават конкуренция между производителите;

— на обществото да подобрява околната среда и да се стреми към устойчиво използване на ресурсите, като се осигурява надзорът на вътрешния пазар.

1.3 Комитетът счита, че е важно да се подчертаят основните фактори за изграждането на успешна политика:

— прости, ясни и разбираеми критерии;

— точна, подходяща и съпоставима информация за конкретната консумация на енергия;

— ефикасни анализи на разходите и ползите, подкрепени от всички заинтересовани страни;

— доказани научни резултати;

— свеждане до минимум на бюрократичните и административни тежести и на оперативните разходи;

— съвместимост и съгласуваност между задължителните разпоредби и доброволните инструменти;

— динамични и гъвкави схеми, които дават възможност за иновации и технологичен прогрес;

— прости послания, които лесно се разбират от всички;

— насърчаване на устойчивостта на световния пазар, без да се създават подмолни пречки пред международната търговия.

1.4 Комитетът счита, че една инициатива за преразглеждане на схемата за етикетироване трябва да запази елементите, на които се дължи нейният успех - простотата, прозрачността, надеждността и сравнимостта, да гарантира нейното актуализиране посредством гъвкави и динамични механизми за класификация на характеристиките на продуктите и да предостави на потребителите възможност за разумен избор на по-ефективни и дълготрайни продукти в съответствие с точни стандарти.

1.5 Комитетът съветва преди разширяването на обхвата на Директивата за нови групи „продукти, свързани с енергопотреблението“ да се извърши оценка на въздействието и анализ на разходите и ползите за всеки сектор, който да бъде ясен, прозрачен, подкрепен от всички заинтересовани страни и основан на научни факти.

1.6 Освен това Комитетът смята за целесъобразно да се запази ефективността на Директива 92/75/ЕИО ⁽¹⁾, като се подобрят и усъвършенстват динамичните механизми за прекласификация ⁽²⁾.

1.7 Комитетът приветства включването на други енергоемки продукти в схемата за енергиен етикет (*Energy Label*), тъй като посланието е ясно и прозрачно, може лесно да бъде съпоставено на пазара и да се превърне в инструмент за успешен маркетинг.

1.8 ЕИСК счита, че за други стоки и услуги, които не са енергоемки, но са свързани с енергопотреблението, други информационни и екологични инструменти могат да се окажат подходящи.

1.9 Комитетът счита, че следва да се избягва всякакво припокриване на разпоредби, които често пъти са сродни и/или си противоречат, което води до увеличаване на разходите и бюрокрацията, и е на мнение, че следва да се поддържа интегриран секторен подход, в който да се съчетават трите стълба на устойчивостта.

1.10 Комитетът споделя мнението относно важноста да се гарантира възможност за предоставяне на стимули, без да се нарушават общностните правила за държавните помощи.

1.11 По отношение на предложените разпоредби в областта на обществените поръчки, Комитетът препоръчва предпазливост при въвеждането на задължителни мерки, като счита за важно да се осигури гъвкавост в действията на държавите-членки и подходящ баланс, включващ доброволни дейности в рамките на екологичните обществени поръчки (*Green Public Procurement*).

2. Въведение

2.1 Директива 92/75/ЕИО на Съвета от 22 септември 1992 г. относно посочване в етикети на консумацията на енергия и други ресурси от домакински уреди е рамкова директива, с която се цели пазарът на домакинските електроуреди да бъде ориентиран към по-ефективни в енергийно отношение продукти посредством предоставянето на полезна и сравнима информация на потребителите и пазара.

2.2 Основните преимущества на енергийния етикет (ENERGY-LABEL) са:

- неговият задължителен характер;
- фактът, че се поставя на видимо място;
- простотата на посланието;
- възможността за незабавно сравнение между продукти от един и същ клас.

⁽¹⁾ Предмет на настоящото преразглеждане.

⁽²⁾ Вж. „План за действие за енергийна ефективност“ COM(2006) 545 окончателен.

2.3 Според Комитета, въпреки че схемата обхваща само определени сектори и е предмет на детайлни секторни анализи и проучвания, тя даде възможност:

- на производителите да позиционират по-добре своите продукти на пазара в категории, определени въз основа на качеството и ефективността, като получават възвръщаемост на инвестициите, направени с цел въвеждане на по-добри и иновативни домакински уреди;

- на потребителите да правят информиран избор и да променят собствените си потребителски навици;

- на обществото да подобрява околната среда, да се стреми към устойчиво използване на ресурсите и да намалява тяхното потребление.

2.4 Комитетът счита за важно да се подчертае, че настоящата директива относно енергийното етикетиране представлява един от най-успешните инструменти на Общността, тъй като се основава на:

- прости, ясни и разбираеми критерии;

- точна, подходяща и съпоставима информация за конкретната консумация на енергия;

- ефикасни анализи на разходите и ползите, подкрепени от всички заинтересовани страни;

- доказани научни резултати;

- свеждане до минимум на бюрократичните и административни тежести и на оперативните разходи; съвместимост, съгласуваност и избягване на припокриване със сродните разпоредби на Общността и доброволни инструменти;

- динамични стандарти, гъвкавост и възможност за иновации и технологичен прогрес;

- прости послания, които лесно се възприемат и разбират от всички участници, по-специално от потребителите;

- разпространение на принципите на устойчивостта на световния пазар.

2.5 Разглежданите сектори, които оказват съществено въздействие върху околната среда, са: хладилниците, замразителите и комбинациите от двете; пералните, сушилните и комбинациите от двете; миялните машини; готварските печки; водните нагреватели и бойлерите; осветителните уреди и климатизиращите уреди. За тези сектори се предвижда осъвременяване на енергийните етикети през 2009 и 2010 г.

2.6 Предварителните проучвания на Комисията относно енергоемките продукти показаха, че над 80 % от тяхното въздействие върху околната среда се дължи на използването им.

2.7 Разширяването на приложното поле на Директива 92/75/ЕИО, така че да обхване други домакински уреди и всички „продукти, свързани с енергопотреблението“, с изключение на транспорта, който вече е предмет на отделно регламентиране, представлява значителна промяна, която изисква големи усилия. Аналогични усилия се полагат и при преразглеждането на Директива 2005/32/ЕО относно екокодизайна.

2.8 Стремежът да се осъществи икономия на енергия по отношение на „всяка стока, която при употреба оказва влияние върху консумацията на енергия и която се предлага на пазара и/или се пуска в експлоатация в Общността, включително части, които са предназначени за вграждане в свързаните с енергопотреблението продукти“, означава да не се включват само продуктите, които пряко консумират енергия, а и тези, които при употреба оказват пряко или непряко въздействие върху енергопотреблението, като например вратите и прозорците, строителните материали и покритията.

2.9 Включването на тези нови продукти и сектори в приложното поле на една изменена директива би могло да доведе до промяна на параметрите, които следва да се отчитат при „енергийното“ етикетирание, както и на самия етикет, като към него се добавят различни параметри според сектора и продукта.

2.10 Преработването на Директивата относно енергийното етикетирание е сред приоритетите, обявени в плана за действие за енергийна ефективност ⁽¹⁾ и в плана за действие за устойчиво потребление и производство и за устойчива промишлена политика ⁽²⁾, който беше предмет на отделно становище на Комитета ⁽³⁾. В тази рамка влизат не само енергийното етикетирание, но и екомаркировката, маркировката „Energy star“, техническите характеристики на екокодизайна, стандартите за енергийна ефективност на сградите, стандартът за високи постижения EMAS и други сведения, свързани с околната среда, като екологичните декларации за продукти (ЕДП), както и множество етикети, които са характерни за отделните сектори, по-специално за хранителния сектор ⁽⁴⁾.

2.11 По аналогичен начин ЕИСК препоръчва „да се насърчава развитието на екологичните обществени поръчки (*Green public*

procurement - GPP), като се определят техническите характеристики на екологичните продукти“ и се започне от тези с най-благоприятно въздействие върху околната среда. Комитетът предложи:

- в спецификациите да се включат разходите за продукта или услугата по време на целия жизнен цикъл;
- да се изгради специална база данни, която да бъде достъпна онлайн;
- да се осъвременят директивите на ЕО относно обществените поръчки чрез включване на позовавания на общи стандарти;
- по-широко използване на сертифицирането EMAS;
- екоетикети;
- екокодизайн ⁽⁵⁾.

3. Основно съдържание на предложението на Комисията

3.1 С предложението се цели разширяване на обхвата на действащото общностно законодателство ⁽⁶⁾, който понастоящем е ограничен до домакинските уреди, като в него се включи етикетирание на всички свързани с енергопотреблението продукти, включително от сектора на продуктите за битова употреба и от търговския и промишления сектор, както и на някои продукти като прозорците, които не консумират енергия, но имат голям потенциал за икономия на енергия, когато са в употреба или са монтирани.

3.2 Общата цел на предложението е гарантиране на свободното движение на продукти и подобряване на показателите им за енергийна ефективност.

3.3 Предложението за рамкова директива относно енергийното етикетирание е резултат от преработването на Директива 92/75/ЕИО и включва също разпоредби относно обществените поръчки и мерките за стимулиране, които Комисията счита за основен елемент на една интегрирана и устойчива екологична продуктова политика, която благоприятства и стимулира търсенето на по-добри продукти и помага на потребителите да направят своя избор.

⁽¹⁾ COM(2006) 545 окончателен.

⁽²⁾ COM(2008) 397 окончателен.

⁽³⁾ Становище CESE 337/2009 от 25.2.2009 относно „Устойчиво потребление и производство“, докладчик: ESPUNY MOYANO.

⁽⁴⁾ Вж. изследването на National Consumer Council (UK, 2003 г.) „Green Choice: What Choice?“ („Екологичният избор: какъв избор?“), което показва, че потребителите могат да бъдат объркани от настоящата система за информация относно околната среда.

⁽⁵⁾ Вж. становище CESE относно „Екологични методи на производство“, докладчик: г-жа DARMANIN, ОВ С 224 от 30.8.2008 г., стр. 1.

⁽⁶⁾ Директива 92/75/ЕИО на Съвета от 22 септември 1992 г. относно посочване на консумацията на енергия и други ресурси от домакински уреди в етикети и стандартна информация, свързана с продуктите. ОВ L 297 от 13.10.1992 г., стр. 16.

3.4 Комисията счита, че предложението за тази рамкова директива представлява допълнение към други инструменти на Общността, които са в сила, като Директивата относно екодизайна⁽¹⁾, Регламента за програмата „Energy star“⁽²⁾ и Регламента относно екомаркировката⁽³⁾.

4. Общи бележки

4.1 Комитетът приветства инициативата на Комисията за актуализиране на Директива 92/75/ЕИО относно задължителното енергийно етикетироване на домакинските уреди, която вече е добре известна не само на милиони потребители, но и на индустрията и дистрибуторската мрежа.

4.2 Комитетът счита, че една инициатива, свързана със схемата за етикетироване, трябва да запази основните елементи, на които се дължи успехът на тази схема, а именно простотата, прозрачността, надеждността и сравнимостта, но същевременно трябва да осигури нейното актуализиране посредством гъвкави и динамични механизми, които с течение на времето извършват прекласификация на продуктите, за да бъдат предоставени гаранции на индустрията, че в тези продукти са отчетени постиженията на научно-техническия напредък, и да се осигури на потребителите възможност да избират по-ефективни и трайни продукти от гледна точка на енергопотреблението и характеристиките въз основа на все по-точни стандарти.

4.3 Комитетът би препоръчал преди включването на нови групи „продукти, свързани с енергопотреблението“ в обхвата на директивата, да се извърши оценка на въздействието и анализ на разходите и ползите за всеки сектор, който да бъде ясен, прозрачен, подкрепен от всички заинтересовани страни и основан на научни факти.

4.4 Може би било целесъобразно да се избягва припокриването на често пъти сродни регламенти, което води до увеличаване на разходите и бюрокрацията, и да се поддържа напълно „интегриран секторен подход: този подход трябва да включва трите стълба на устойчивостта. Екологичните изисквания следва да се отчитат още на етапа на проектиране с оглед на целия жизнен цикъл, а в областта на качеството, иновациите и удовлетворението на потребителите следва да се поставят все по-високи цели.“⁽⁴⁾

4.5 Комитетът счита, че подобни размисли относно разходите и ползите и относно оценките на въздействието трябва да се придружават от анализ на капацитета на европейската икономика и предприятията за поемане на допълнителни разходи, без да е необходимо намаляване на производството, извършване на съкращения или изнасяне на производството

извън Европа. Комитетът многократно е подчертавал необходимостта от осигуряване на пълна секторна устойчивост на индустриалните промени.

4.6 Освен това Комитетът подчертава необходимостта от яснота и прозрачност по отношение на характера на *енергийното етикетироване*:

— става въпрос за етикет, на който по ясен и прост начин се посочва енергопотреблението на използваните продукти в съответствие с недвусмислени параметри, които гарантират възможността за пълно сравнение на данните и динамична прекласификация. Такъв трябва да бъде актуализираният *енергиен етикет* (подлежащи на преразглеждане стандарти/ използване на отворена скала при етикетироването + извеждане от експлоатация на продуктите с по-лоши характеристики);

— става въпрос за етикет, който наред с информацията за енергопотреблението съдържа и оценка на равнището на енергийната ефективност, потреблението на вода, шума, съобразяването със законодателството. Поради това при избора между различни етикетирани продукти е трудно да се направи обективно сравнение и се затруднява процеса на прекласификация. Би било по-добре този етикет да се включи в етикет за екодизайн на продуктите в рамките на преразглеждането на Директива 2005/32/ЕО;

— или следва да бъде приета ad hoc секторна директива, подобно на публикуваното от Комисията предложение за директива относно етикетироването на гуми по отношение на горивната ефективност⁽⁵⁾.

4.7 Комитетът счита, че би било по-целесъобразно да се запази ефективността на Директива 92/75/ЕИО, като се подобрят и усъвършенстват динамичните механизми за прекласификация, включително с помощта на по-точни стандарти за тестване, и същевременно се запазят основните ѝ елементи.

4.8 Комитетът приветства включването на други енергоемки продукти в схемата за енергиен етикет (*Energy Label*), в който посланието е ясно и прозрачно, може лесно да бъде съпоставено на пазара и да се превърне в инструмент за успешен маркетинг. За други стоки и услуги, които не са енергоемки, но са свързани с енергопотреблението, изглеждат подходящи други инструменти за информиране като доброволните схеми, които вече се прилагат на общностно равнище за някои стоки.

4.9 Комитетът вече изрази подкрепата си във връзка с разпоредбите относно предоставянето на стимули, без да се нарушава режимът на държавните помощи⁽⁶⁾.

(1) Директива 2005/32/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 6.7.2005 г. за създаване на рамка за определяне на изискванията за екодизайн към енергоемките продукти и за изменение на Директива 92/42/ЕИО на Съвета и Директиви 96/57/ЕО и 2000/55/ЕО на Европейския парламент и на Съвета. ОВ L 191 от 22.7.2005 г., стр. 29

(2) Регламент (ЕО) № 106/2008 на Европейския парламент и на Съвета от 15 януари 2008 г. относно програма на Общността за етикетироване за енергийна ефективност на енергийната ефективност на офис оборудване (преработен вариант) ОВ L 39 от 13.2.2008 г., стр. 1.

(3) Регламент (ЕО) № 1980/2000 на Европейския парламент и на Съвета от 17 юли 2000 г. относно ревизирана схема на Общността за присъждане на знака за екомаркировка. ОВ L 237 от 21.9.2000 г., стр. 1.

(4) Вж. параграф 1.3 на становище CESE относно „Екологични методи на производство“, докладчик: DARMANIN, ОВ С 224 от 30.8.2008 г., стр. 1.

(5) Вж. COM(2008) 779 окончателен и становище CESE 620/2009 от 25.3.2009 относно „Етикетироването на гуми по отношение на горивната ефективност“, докладчик: RANOCCHIARI.

(6) Вж. становище CESE 337/2009 относно „Устойчивото потребление и производство“, докладчик: ESPUNY MOYANO – параграф 3.5: „ЕИСК приветства предложението на Комисията ...“.

4.10 По отношение на предложените разпоредби в областта на обществените поръчки, Комитетът счита, че предложените задължителни правила трябва да бъдат оценени по-внимателно, за да се избегнат твърде високите разходи по прилагането.

4.10.1 Комитетът счита, че в тази област е целесъобразно да се гарантира на държавите-членки подходящо пространство за маневриране посредством въвеждането на ориентировъчни стандарти за характеристиките на продуктите, а така също и да се осигури подходящ баланс между доброволни мерки – в съответствие с препоръките за екологичните обществени поръчки (*Green Public Procurement*) – и задължителни правила, като се използват по най-добър начин предоставените от Директива 2004/18/ЕО възможности за включване на екологични спецификации в обществените поръчки.

Брюксел, 24 март 2009 година

Председател
на Европейския икономически и социален комитет
Mario SEPI
